

Huvudman

Sandvikens kommun
kommun@sandviken.se

Beslut

Datum 2026-05-28
Dnr SI 2026:1296
Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå inom Läroviken - Lärvox i Sandvikens kommun.

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Sandvikens kommun avseende brister rörande dokumentation av betyg i betygskatalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att utbildningen anpassas efter elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar, förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, studie- och yrkesvägledande verksamhet och att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i utbildningen.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande nivå i Sandvikens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Läroviken - Lärvox följer gällande bestämmelser om dokumentation av betygskatalog, att utbildningen anpassas efter elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar, förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, studie- och yrkesvägledande verksamhet och att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledare, biträdande rektor och rektor mellan den 22–29 april 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalog, plan mot kränkande behandling och verksamhetens

systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Avstående från ingripande

Dokumentation av betyg i betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalog för anpassad utbildning på grundläggande nivå.

Av betygskatalogen framgår uppgifter om kursernas namn, verksamhetspoäng, kurskod samt elevernas betyg efter genomgången kurs. Det framgår även vilket datum som respektive betyg satts samt vilken lärare som ansvarat för betygssättningen. Någon egenhändig signatur av den betygssättande läraren framgår inte.

Av intervjuer med de undervisande lärarna framkommer att de alltid gör en gemensam bedömning av elevernas kunskaper. De diskuterar bedömningskriterier, elevernas kunskaper och väger in sina samlade erfarenheter utifrån det kontinuerliga arbetet med eleverna. Det är den lärare som ansvarat för huvuddelen av respektive elevs undervisning som formellt beslutar om betyget. Läraren meddelar därefter verksamhetens administratör som registrerar betyget i betygskatalogen. Lärarna uppger också att de inte signerat betygskatalogen så länge de arbetat på den anpassade utbildningen på grundläggande nivå.

I samband med tillsynen har huvudmannen redovisat sina skriftliga rutiner för signering av betyg i betygskatalog. Av rutinerna framgår bland annat att betyg ska rapporteras av lärare senast fem arbetsdagar efter kursens slut. Respektive lärare meddelar administratör att betygen är beslutade varpå administratör skriver ut betygskatalogen. Läraren får sedan information från administrationen om att betygskatalogen är tillgänglig för underskrift varpå läraren kontrollerar att samtliga elevers uppgifter är korrekt

registrerade. Därefter kontrolleras att kursuppgifter, betyg och datum är korrekta innan de signeras.

Av ett skriftligt kompletterande yttrande från huvudmannen framkommer att berörd personal fått en genomgång av rutinen och att rektorn i samband med kommande kursslut kommer att kontrollera att rutinen följs och att lärare signerar betygs katalogen.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog (4 kap. 11 § förordningen om vuxenutbildning).

Enligt Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:08) om betygs katalog för vuxenutbildningen ska betygs katalogen föras löpande. Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen i anslutning till att kursen, delkursen, nivån eller delnivån i ämnet har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (5–7 §§).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att beslut om betyg ska fattas av undervisande lärare.

Skolinspektionen bedömer dock att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende dokumentation av betyg i betygs katalog. Det är en brist att lärarna som ansvarar för undervisningen och fattar beslut om betyg inte signerat uppgiften i verksamhetens betygs katalog med en elektronisk eller egenhändig signatur.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3).

Sandvikens kommuns verksamhet vid Läröviken - Lärsvux uppfyller inte författningarnas krav vad gäller dokumentation av betyg i betygs katalog.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att rutinerna för signering av betygs katalogen implementeras bland lärarna och att rektorn följer upp att betygen hädanefter signeras av

ansvarig lärare. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärarna framkommer att utbildningen bedrivs i lokaler där eleverna, utifrån deras behov och förutsättningar, kan delas in i mindre undervisningsgrupper. En av lärarna arbetar främst med elever som läser ämnesområden medan den andra läraren i huvudsak ansvarar för undervisningen i ämnen. Elever som läser ämnesområden får oftast undervisning i en mindre grupp för att möjliggöra mer stöd, tid och anpassningar utifrån elevernas behov. Elevernas individuella behov av stöd kartläggs inför utbildningsstart genom samtal och utvärderas löpande under utbildningens gång.

Vidare framkommer det av intervju med lärarna att de använder sig av bildstöd och teckenkommunikation. Eleverna arbetar med material som är anpassat för respektive elev. Under vissa lektioner arbetar eleverna delar av tiden gemensamt med samma område för att sedan arbeta individuellt utifrån vad respektive elev behöver träna på. Exempelvis berättar lärarna att en elev har svårt för siffror och får då i stället arbeta med streck för att räkna.

Elever berättar i intervju att de inledningsvis brukar arbeta med gemensamma uppgifter för att sedan arbeta mer enskilt. Eleverna berättar också att de arbetar med olika uppgifter och läromedel samt att de får hjälp av lärarna relativt snabbt då det oftast är 3–6 elever på lektionerna.

Rättslig reglering

Målen för den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande, vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Den ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och den ska utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar (20 kap. 2 § skollagen).

I vuxenutbildning ska hänsyn tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen.

Vuxenutbildningen ska stödja de elever som under sin studietid har behov av att kombinera utbildning och arbete. Flexibilitet ska alltid eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära (förordning om läroplan för vuxenutbildningen [SKOLFS 2012:101], nedan Lvux12, avsnitt 1 En likvärdig utbildning).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare och elever framgår att undervisning om sexualitet, samtycke och relationer återkommande behandlas i elevernas utbildning. Lärarna uppger att de bland annat undervisar om gränserna och bestämmanderätten för sin egen kropp samt hur det känns i kroppen när det känns bra respektive inte känns bra. Som exempel berättar lärarna att de pratar om "ja och nej-känslor", vikten av samtycke och vilka konsekvenser olika handlingar kan leda till.

Vidare framgår att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i undervisningen. Eleverna berättar bland annat att de pratar om att man ska acceptera varandra oavsett ursprung, religion eller sexualitet. Lärarna uppger att det är ett återkommande tema i likabehandlingsplanen som de arbetar med löpande under läsåret. Hedersrelaterat våld, förtryck och jämställdhetsfrågor lyfts även fram i undervisningen på särskilda dagar som exempelvis internationella kvinnodagen och FN-dagen.

Rättslig reglering

Vuxenutbildningen ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Den syftar också till att möjliggöra fortsatta studier. Vuxenutbildningen ska förmedla sådana kunskaper som utgör den gemensamma referensramen i samhället och som utgår från de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna.

Vuxenutbildningen ska även ge eleverna möjlighet att diskutera frågor som rör sexualitet, samtycke, relationer och hälsa. Utbildningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och skyldigheter samt förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke och respekt. Vuxenutbildningen ska kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck. (Lvux12, avsnitt 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund).

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår också att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. (Lvux12, 2.1 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier och intervjuer med elever, lärare och biträdande rektor framgår att lärarna och rektorn regelbundet följer upp och analyserar elevernas upplevelse av tryggheten på skolan. Uppföljningen genomförs genom enkäter och samtal med elever. Varje termin leder den biträdande rektorn elevrådsmöten där bland annat frågor om elevernas trivsel diskuteras. En elevenkät genomförs varje termin och enligt den biträdande rektorn har resultaten under de senaste åren visat på jämna och höga resultat på frågor om trygghet och studiero.

Elever uppger i intervju att de känner sig trygga på skolan och att de ska vända sig till lärarna eller den biträdande rektorn om de upplever att någon inte är snäll. Eleverna berättar också att den biträdande rektorn och lärarna brukar göra en sammanställning av resultaten från elevenkäten och gå igenom svaren tillsammans med eleverna.

Lärarna uppger att eleverna säger sig vara trygga på skolan. Resultaten av kartläggningarna är goda och även om det kan vistas många elever i verksamhetens korridorer är det ingen elev som uttryckt att hen inte känner sig trygg. Som en förebyggande åtgärd följer lärarna med de elever som är i behov av det genom korridorerna till skolskjutsen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § andra stycket skollagen).

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§ (6 kap. 6 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studie- och yrkesvägledande verksamhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med skolenhetens studie- och yrkesvägledare samt biträdande rektor framgår att lärarna i första hand är de som för den dagliga dialogen med eleverna kring elevernas val av studier och övrig vägledning. Lärarna kan i sin tur få stöd och vägledning från studie- och yrkesvägledaren vid frågor de själva inte kan besvara, exempelvis om en elev vill läsa en utbildning utanför kommunen eller vid frågor om studiefinansiering och kurser i andra skolformer. Vidare framkommer att studie- och yrkesvägledaren vägleder nya och potentiella elever till Lärvox genom studiebesök i verksamheten tillsammans med elev och eventuell vårdnadshavare. Lärarna berättar att deras uppfattning är att eleverna får den studie- och yrkesvägledning eleverna behöver. Det vill säga genom deras egen direktkontakt med eleverna, samt att studie- och yrkesvägledaren finns tillgänglig vid behov.

Eleverna berättar att de pratar med sina lärare kring frågor och önskemål om vad de vill studera i framtiden. Lärarna uppger att de kartlägger vad respektive elev vill studera, vad eleven har för utbildningsmål och vilken typ av stöd som eleven är i behov av. De kartlägger även bland annat elevernas tidigare arbetslivs- och studierfarenhet.

Rättslig reglering

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val

av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning (2 kap. 29 § skollagen).

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som vuxenutbildningen erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke (Lvux12, 2.4 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Robert Sondell

Föredragande
Signerat av: Robert Sondell

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Klara Heikkilä Jonsson medverkat.